

អនុសញ្ញាអន្តរជាតិ

ស្តីពី

ការលុបបំបាត់

ចោលនូវការ

ផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន

ដល់អំពើនៃវត្តមាន

២០០៥

អនុសញ្ញាអន្តរជាតិ
ស្តីពីការលុបបំបាត់ចោល
សត្វការង្កៀលហ្នែកប្រទេស
ជល់អំពើតេតកម្ម

អង្គការសហប្រជាជាតិ

១៩៧៧

ព្រះរាជក្រម

យើង

នស/រកម/១១០៥/០៣៦

**ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី**

- បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៨ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងមហាផ្ទៃ
- បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងរបស់សហរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ស្តីពីការអនុម័តយល់ព្រម ឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចូលជាភាគី នៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការលុបបំបាត់ចោលនូវការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់អំពើហាមឃាត់ ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី ២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៥ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី ៣ ទីតិកាលទី ៣ និងព្រឹទ្ធសភាបានអនុម័តយល់ស្របលើទម្រង់និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុងកាលពីថ្ងៃទី ១៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៥ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គលើកទី ១០ ទីតិកាលទី ១ ដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅនេះ :

ច្បាប់
ស្តីពី

ការអនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចូលជាភាគីនៃ
អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការលុបបំបាត់ចោលនូវ
ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់ដំណើរការកម្ម

មាត្រា ១.-

អនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចូលជាភាគីនៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការលុបបំបាត់ចោលនូវការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់ដំណើរការកម្ម ដែលអនុម័តដោយមហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ ក្នុងសម័យប្រជុំលើកទី ៤ តាមសេចក្តីសម្រេចលេខ ៥៤/១០៩ ចុះថ្ងៃទី ៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៩ នៅទីក្រុងញូវយ៉ក ហើយដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានចុះហត្ថលេខាចូលជាភាគី នាថ្ងៃទី ១១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០១ ដូចមានអត្ថបទនាំស្រុងភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ។

មាត្រា ២.-

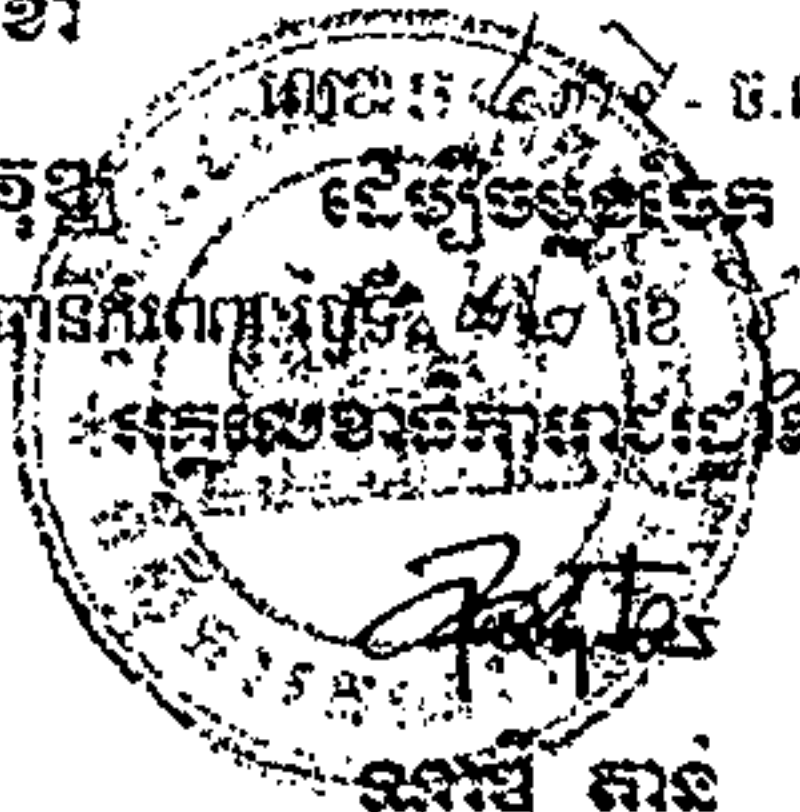
រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបន្តរាល់នីតិវិធីដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំង រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៥ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៥
ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ
នរោត្តម សីហមុនី

ព.រ.ល.០៥១១.៥០៣

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ
សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ
នាយករដ្ឋមន្ត្រី
ហត្ថលេខា
ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
សហរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌
ហត្ថលេខា ព្រះហស្តលេខា
ស ខេង នរោត្តម សីហមុនី

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៣០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៥
នាយករដ្ឋមន្ត្រី

អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការលុបបំបាត់ចោលទុក្ខការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់អំពើហេរកម្ម

បុព្វកថា

រដ្ឋសមាជិកទាំងអស់នៃអនុសញ្ញានេះ

ដោយចង់ចាំនៅក្នុងចិត្ត នូវគោលបំណង និង គោលការណ៍នៃធម្មនុញ្ញសហប្រជាជាតិ ទាក់ទងទៅនឹងការរក្សាសន្តិភាព និងសន្តិសុខអន្តរជាតិ ព្រមទាំងការលើកកម្ពស់ទំនាក់ទំនងជិតខាងល្អ ក៏ដូចជាចំណងមិត្តភាព និងសហប្រតិបត្តិការរវាងរដ្ឋទាំងឡាយ

ដោយមានក្តីបារម្ភយ៉ាងជ្រៀលជ្រៅ អំពីការរីករាលដាលនៅទូទាំងពិភពលោក នូវអំពើហេរកម្ម តាមគ្រប់ទម្រង់ និងរូបភាព

ដោយរំលឹកទៅដល់ សេចក្តីប្រកាសនាឱកាសខូបលើកទីហាសិបនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ដែលមានចែងនៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចរបស់មហាសន្និបាតលេខ ៥០/៦ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែតុលា ឆ្នាំ ១៩៩៥

ដោយរំលឹកផងដែរ ទៅដល់សេចក្តីសម្រេចរបស់មហាសន្និបាត ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហានេះ រួមមានសេចក្តីសម្រេចលេខ ៤៩/៦០ ចុះថ្ងៃទី ៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៤ ព្រមទាំងឧបសម្ព័ន្ធរបស់វា ស្តីអំពីការប្រកាសវិធានការដើម្បីលុបបំបាត់អំពើហេរកម្មអន្តរជាតិ ដែលនៅក្នុងនោះ រដ្ឋសមាជិកទាំងអស់នៃអង្គការសហប្រជាជាតិ បានអះអាងជាឱឡារីកនូវការដាក់ទណ្ឌវាយឃាតច្បាស់លាស់ ទៅលើរាល់ទង្វើ វិធីសាស្ត្រ និង ការប្រតិបត្តិទូទាំងអំពើហេរកម្ម ជាអំពើឧក្រិដ្ឋកម្ម និងមិនអាចអត់ឱនឱ្យបាន ទោះជាអំពើនោះត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅទីណា ដោយនរណាក៏ដោយ ហើយរួមបញ្ចូលទាំងអំពើទាំងពួងដែលធ្វើឱ្យអន្តរាយទៅដល់ចំណងមិត្តភាពរវាងរដ្ឋទាំងឡាយ និងប្រជាជនទាំងឡាយ និងដែលគំរាមកំហែងទៅដល់បូរណភាពទឹកដី ព្រមទាំងសន្តិសុខរបស់រដ្ឋនានា

ដោយកត់សំគាល់ឃើញថា សេចក្តីប្រកាសស្តីអំពីវិធានការដើម្បីលុបបំបាត់អំពើហេរកម្មអន្តរជាតិ ក៏បានលើកទឹកចិត្តផងដែរ ឱ្យរដ្ឋទាំងឡាយធ្វើការពិនិត្យឡើងវិញជាបន្ទាន់ នូវវិសាលភាពនៃបទបញ្ញត្តិច្បាប់អន្តរជាតិដែលមានស្រាប់ ស្តីអំពីការបង្ការ ការបង្ក្រាប និងការលុបបំបាត់ចោល នូវអំពើហេរកម្មគ្រប់ទម្រង់ និងគ្រប់រូបភាព ក្នុងគោលបំណងធ្វើការធានាឱ្យបានថា មានក្របខ័ណ្ឌច្បាប់យ៉ាងទូលំទូលាយ សម្រាប់គ្រប់គ្រងទៅលើរាល់ទិដ្ឋភាពនៃបញ្ហានេះ

ដោយរំលឹកទៅដល់ កថាខ័ណ្ឌទី៣ វាក្យខ័ណ្ឌ(ច) នៃសេចក្តីសម្រេចរបស់មហាសន្និបាត លេខ ៥១/២១០ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលនៅក្នុងនោះ មហាសន្និបាតបានអំពាវនាវដល់រដ្ឋទាំងអស់ ឱ្យធ្វើការបង្ការ និងរារាំង តាមរយៈវិធានការក្នុងស្រុកសមស្រប ចំពោះការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានទៅដល់ហេរកម្ម និងអង្គការហេរកម្មនានា ទោះបីជាការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាននោះ ធ្វើឡើងដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលតាមរយៈអង្គការនានា ដែលមាន ឬអះអាងថាមានគោលដៅ

សប្បុរសធម៌ សង្គម ឬវប្បធម៌ ឬដែលធ្វើសកម្មភាពខុសច្បាប់ ដូចជាការជួញដូរអាវុធខុសច្បាប់ ការកសិខាងគ្រឿងញៀន និងបរទុច្ចរិតផ្សេងទៀត រួមមានការធ្វើអាជីវកម្មលើមនុស្សក្នុងគោលបំណងផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់សកម្មភាពកេរ្តិ៍រាងកាយ និង ជាពិសេសឱ្យធ្វើការពិចារណា ក្នុងករណីដែលសមស្រប អំពីការបង្កើតវិធានការនីយ័តកម្ម ដើម្បីបង្ការ និងរារាំងការធ្វើ ចរាចរណ៍នៃមូលនិធិដែលត្រូវបានសង្ស័យថាមានគោលដៅបំរើឱ្យសកម្មភាពកេរ្តិ៍រាងកាយ ដោយធ្វើយ៉ាងណាមិនឱ្យប៉ះពាល់ ទៅ ដល់សេរីភាពនៃការធ្វើចរាចរណ៍មូលធនស្របច្បាប់ និងឱ្យពង្រឹងការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានដែលទាក់ទងទៅនឹងចរាចរណ៍ជា អន្តរជាតិ នៃមូលនិធិបែបនេះ

ដោយរំលឹកដល់ ទៅដល់សេចក្តីសម្រេចរបស់មហាសន្និបាត លេខ ៥២/១៦៥ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៧ ដែលនៅក្នុងនោះ មហាសន្និបាតបានអំពាវនាវដល់រដ្ឋទាំងអស់ ឱ្យធ្វើការពិចារណាជាពិសេសទៅលើការអនុវត្តវិធានការនានា ដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី៣ (ក) ដល់ (ច) នៃសេចក្តីសម្រេចរបស់មហាសន្និបាត លេខ ៥២/២១០ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៦

ដោយរំលឹកបន្តទៀត ទៅដល់សេចក្តីសម្រេចរបស់មហាសន្និបាត លេខ ៥៣/១០៨ ចុះថ្ងៃទី ៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៨ ដែលនៅក្នុងនោះ មហាសន្និបាតបានសម្រេចថា គណៈកម្មាធិការអាដហុក ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយសេចក្តីសម្រេច របស់មហាសន្និបាត លេខ ៥១/២១០ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៦ គួរតែធ្វើការពាក់ព័ន្ធសេចក្តីព្រាងនៃអនុសញ្ញា អន្តរជាតិមួយ ស្តីអំពីការលុបបំបាត់ចោល នូវការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់អំពើកេរ្តិ៍រាងកាយ ដើម្បីបំពេញបន្ថែមទៅលើ លិខិតុបករណ៍អន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធដែលមានស្រាប់

ដោយយល់ឃើញថា ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានទៅដល់អំពើកេរ្តិ៍រាងកាយ គឺជាបញ្ហាមួយដែលបង្កការមួយយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ចំពោះសហគមន៍អន្តរជាតិទាំងមូល

ដោយកត់សំគាល់ឃើញថា ចំនួន និងភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃអំពើកេរ្តិ៍រាងកាយអន្តរជាតិ អាស្រ័យទៅលើហិរញ្ញប្បទានដែល មកពីការអាចនឹងទទួលបាន

ដោយកត់សំគាល់ឃើញផងដែរថា លិខិតុបករណ៍គតិយុត្តិពហុភាគីដែលមានស្រាប់ ពុំបានកំណត់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ អំពីការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានបែបនេះ

ដោយយល់ អំពីតម្រូវការបន្ទាន់ដើម្បីលើកកម្ពស់សហប្រតិបត្តិអន្តរជាតិ រវាងរដ្ឋទាំងឡាយ ក្នុងការបង្កើត និង អនុវត្តវិធានការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព សម្រាប់ការបង្ការការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់អំពើកេរ្តិ៍រាងកាយ ក៏ដូចជាសម្រាប់ការ លុបបំបាត់ទង្វើទាំងនោះ តាមរយៈការចោទប្រកាន់ និងការដាក់ទណ្ឌកម្មទៅលើអ្នកប្រព្រឹត្ត

ទានប្រយោជន៍គ្រប់គ្រងសេវាសង្គម

មាត្រា ១

សម្រាប់គោលបំណងនៃអនុសញ្ញានេះ :

១. " មូលនិធិ " មានន័យថាជាទ្រព្យសម្បត្តិគ្រប់ប្រភេទ ទោះរូបិ ឬអរូបិក ជាចលនវត្ថុ ឬអចលនវត្ថុ ត្រូវបានធ្វើលទ្ធកម្មតាមរបៀបណាមួយ ព្រមទាំងឯកសារ ឬលិខិតបញ្ជាក់សម្រាប់រូបភាព រួមទាំងឧបករណ៍អេឡិចត្រូនិក ឬឌីជីថល ត្រូវបានផ្តល់ឱ្យ ឬផលប្រយោជន៍ដែលបានពីទ្រព្យទាំងនោះ រួមមាន ឥណទានធនាគារ មូលប្បទានប័ត្រអ្នកដំណើរ មូលប្បទានប័ត្រធនាគារ អាណត្តិបើកប្រាក់ ភាគហ៊ុន ប័ណ្ណភាគហ៊ុន ប័ណ្ណកម្ចី រូបិយាល័យ លិខិតឥណទាន ជាដើម ។
២. " អង្គការបស់រដ្ឋ ឬរដ្ឋាភិបាល " មានន័យថាជាអង្គការ ឬស្ថាប័នដឹកនាំជាផ្លូវការ ឬជាបណ្តោះអាសន្នណាដែល ត្រូវបានប្រើប្រាស់ ឬកាន់កាប់ដោយអ្នកតំណាងរបស់រដ្ឋ សមាជិកនៃរដ្ឋាភិបាល អង្គការនីតិបញ្ញត្តិ ឬអង្គការតុលាការ ឬ ដោយមន្ត្រី ឬនិយោជិតរបស់រដ្ឋ ឬអាជ្ញាធរ ឬអង្គការសាធារណៈដទៃទៀត ឬ ដោយនិយោជិត ឬមន្ត្រីនៃអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលណាមួយ នៅក្នុងទំនាក់ទំនងទៅនឹងការកិច្ចជាផ្លូវការរបស់ពួកគេ ។
៣. " ប្រាក់ចំណូល " មានន័យថាជាមូលនិធិដែលកើតចេញ ឬដែលទទួលបាន ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល ពីការប្រព្រឹត្តទុក្ខសណាមួយដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ២ ។

មាត្រា ២

១. ជនណាក៏ដោយ ត្រូវចាត់ទុកថាប្រព្រឹត្តទុក្ខសណាមួយនៅក្នុងអង្គការនៃអនុសញ្ញានេះ ប្រសិនបើជននោះ ផ្តល់ ឬ ប្រមូល តាមវិធីណាក៏ដោយ ទោះដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលក្តី ដោយផ្ទុយនឹងច្បាប់ និងដោយចេតនា នូវមូលនិធិ ដោយចេតនាថាមូលនិធិទាំងនោះត្រូវយកប្រើប្រាស់ ឬដោយដឹងថាមូលនិធិទាំងនោះត្រូវយកទៅប្រើប្រាស់ ទាំងអស់ ឬ មួយភាគ ដើម្បីប្រព្រឹត្ត :

- (ក) អំពើណាមួយដែលបង្កជាបទល្មើស នៅក្នុងទំហំ និងដែលត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងសន្ធិសញ្ញាណាមួយ ក្នុងចំណោមសន្ធិសញ្ញាដែលមានរៀបរាប់នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ឬ
- (ខ) អំពើដទៃទៀតណាមួយ ដែលមានគោលបំណងបង្កឱ្យមានការស្លាប់ ឬរបួសរាងកាយធ្ងន់ធ្ងរ ដល់ជនស៊ីវិលណាម្នាក់ ឬ ដល់បុគ្គលផ្សេងទៀត ដែលពុំមែនជាសកម្មជននៃអភិភាពនៅក្នុងស្ថានភាពនៃជម្លោះប្រដាប់អាវុធ នៅពេលណាដែលគោលបំណងនៃអំពើបែបនេះ តាមរយៈលក្ខណៈ ឬ បរិបទរបស់វា គឺដើម្បីធ្វើការបំភិតបំភ័យដល់ប្រជាជន ឬដើម្បីបង្ខិតបង្ខំរដ្ឋាភិបាលណាមួយ ឬអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលណាមួយ ឱ្យធ្វើ ឬមិនធ្វើអំពើណាមួយ ។

២. (ក) នៅពេលដាក់លិខិតុបករណ៍សម្រាប់ការផ្តល់សច្ចាប័ន ការទទួលស្គាល់ ការយល់ព្រម ឬការចូលជាសមាជិក រដ្ឋភាគីណាដែលពុំមែនជាភាគីនៃសន្ធិសញ្ញាណាមួយដែលមានរៀបរាប់នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ អាចធ្វើការប្រកាសថា នៅក្នុងការ អនុវត្តអនុសញ្ញានេះចំពោះរដ្ឋភាគី សន្ធិសញ្ញានោះត្រូវចាត់ទុកថាមិនស្ថិតនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធដែលបានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ១ វាក្យខ័ណ្ឌ (ក) ទេ ។ សេចក្តីប្រកាសនេះ ត្រូវអស់សុពលភាព នៅពេលណាដែលសន្ធិសញ្ញានោះ ចូលជាធរមាន ចំពោះ រដ្ឋភាគីនោះ ហើយរដ្ឋភាគីនោះ ត្រូវជូនដំណឹងដល់កន្លែងកម្ពស់ អំពីការណ៍នេះ ។

(ខ) នៅពេលណាដែលរដ្ឋភាគីណាមួយ លែងជាភាគីនៃសន្ធិសញ្ញាណាមួយដែលមានរៀបរាប់នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ទៀតហើយ រដ្ឋនោះអាចធ្វើសេចក្តីប្រកាសដូចដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រានេះ ចំពោះសន្ធិសញ្ញានោះ ។

៣. អំពើមួយអាចត្រូវបានចាត់ទុកថាបង្កជាបទល្មើសមួយដែលមានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី១ ដោយពុំចាំបាច់បង្ហាញថា មូលនិធិត្រូវបានប្រើប្រាស់យ៉ាងជាក់ស្តែង ដើម្បីប្រព្រឹត្តបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី១ វាក្យខ័ណ្ឌ (ក) ឬ (ខ) ឡើយ ។

៤. ជនណាក៏ដោយ ក៏ត្រូវចាត់ទុកថាប្រព្រឹត្តបទល្មើសដែរ ប្រសិនបើជននោះ ប៉ុនប៉ងប្រព្រឹត្តបទល្មើសដែលមាន ចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី១ នៃមាត្រានេះ ។

៥. ជនណាក៏ដោយ ក៏ត្រូវចាត់ទុកថាប្រព្រឹត្តបទល្មើសដែរ ប្រសិនបើជននោះ :

(ក) ចូលរួមក្នុងនាមជាអ្នកសមគំនិត នៅក្នុងបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី១ ឬទី៤ នៃមាត្រានេះ

(ខ) រៀបចំ ឬដឹកនាំអ្នកដទៃ ឱ្យប្រព្រឹត្តបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី១ ឬទី៤ នៃមាត្រានេះ

(គ) ចូលរួមចំណែកទៅក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើសមួយ ឬច្រើន ដែលមានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី១ ឬទី៤ នៃមាត្រា នេះ ដោយក្រុមបុគ្គលដែលធ្វើសកម្មភាពក្នុងគោលបំណងរួមគ្នា ។ ការចូលរួមចំណែកនេះ ត្រូវជាការចូលរួមចំណែកដោយ ចេតនា ហើយត្រូវធ្វើឡើងដោយ :

(១) មានគោលបំណងជួយជ្រោមជ្រែងដល់សកម្មភាពឧក្រិដ្ឋ ឬគោលបំណងឧក្រិដ្ឋ របស់ក្រុម ក្នុងករណី ដែលសកម្មភាព ឬគោលបំណងនោះ ពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រព្រឹត្តបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌ ទី១ នៃមាត្រានេះ ឬមួយ

(២) ដឹងអំពីចេតនារបស់ក្រុម ក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី១ នៃមាត្រា នេះ ។

មាត្រា ៣

អនុសញ្ញានេះ មិនត្រូវយកទៅអនុវត្តឡើយ នៅក្នុងករណីដែលបទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងរដ្ឋតែមួយ, ជនល្មើសជាប់ចោទជាពលរដ្ឋរបស់រដ្ឋនោះ និងមានវត្តមាននៅលើទឹកដីរបស់រដ្ឋនោះ ហើយពុំមានរដ្ឋណាមួយផ្សេងទៀត អាចលើកមូលដ្ឋាននៃកថាខ័ណ្ឌទី១ នៃមាត្រា៧ ឬ កថាខ័ណ្ឌទី២ នៃមាត្រា៧ ដើម្បីអនុវត្តយុត្តាធិការរបស់ខ្លួនលើបទល្មើស នោះ. លើកលែងតែថា បទបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១២ ដល់មាត្រា ១៨ ត្រូវយកទៅអនុវត្តចំពោះករណីទាំងនោះ នៅពេលណា សមស្រប ។

មាត្រា ៤

រដ្ឋភាគីនីមួយៗ ត្រូវបង្កើតវិធានការដូចខាងក្រោមនេះ ទៅតាមការចាំបាច់ :

- (ក) ត្រូវកំណត់នៅក្នុងច្បាប់ជាតិរបស់ខ្លួន ថាបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២ គឺជាបទល្មើស ព្រហ្មទណ្ឌ
- (ខ) ត្រូវដាក់ទោសទៅលើបទល្មើសទាំងនោះ ដោយប្រើទណ្ឌកម្មសមស្រប ដោយគិតពិចារណាទៅលើលក្ខណៈ ធ្ងន់ធ្ងរនៃបទល្មើស ។

មាត្រា ៥

១. រដ្ឋភាគីនីមួយៗ ដោយអនុលោមទៅតាមគោលការណ៍ច្បាប់ជាតិរបស់ខ្លួន ត្រូវចាត់វិធានការចាំបាច់ដើម្បីធ្វើឱ្យ នីតិបុគ្គលណាមួយដែលមានទីតាំងនៅក្នុងទឹកដីរបស់ខ្លួន ឬដែលត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយច្បាប់របស់ខ្លួន មានការទទួលខុសត្រូវ នៅពេលណាដែលជនណាម្នាក់ដែលមានភារៈទទួលខុសត្រូវលើការគ្រប់គ្រង ឬត្រួតពិនិត្យនីតិបុគ្គលនោះ បានប្រព្រឹត្តបទ ល្មើសដែលចែងនៅក្នុងមាត្រា២ ដោយប្រើសមត្ថភាពក្នុងតួនាទីរបស់ខ្លួននោះ ។ ការទទួលខុសត្រូវនេះ អាចជាការទទួលខុស ត្រូវផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌ រដ្ឋប្បវេណី ឬរដ្ឋបាល ។

២. ការទទួលខុសត្រូវនេះ ត្រូវធ្វើឡើងដោយមិនប៉ះពាល់ទៅដល់ការទទួលខុសត្រូវផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌ របស់រូបវន្តបុគ្គល ដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសឡើយ ។

៣. រដ្ឋភាគីនីមួយៗ ត្រូវធ្វើការធានាជាពិសេសឱ្យបានថា នីតិបុគ្គលដែលត្រូវទទួលខុសត្រូវតាមបញ្ញត្តិនៃកថាខ័ណ្ឌទី១ ខាងលើនេះ ទទួលរងនូវទណ្ឌកម្មផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌ រដ្ឋប្បវេណី ឬរដ្ឋបាល ដែលមានប្រសិទ្ធិភាព មានលក្ខណៈសមស្រប និង អាចធ្វើឱ្យមានភាពរាងចាល ។ ទណ្ឌកម្មទាំងនេះ អាចរួមបញ្ចូលផងដែរ នូវទណ្ឌកម្មជាប្រាក់ ។

ទៅតាមការចាំបាច់ រដ្ឋភាគីនីមួយៗត្រូវបង្កើតវិធានការទាំងឡាយ ដែលនៅពេលណាសមស្រប រួមបញ្ចូលនូវការ បង្កើតច្បាប់ជាតិ ដើម្បីធានាឱ្យបានថា សកម្មភាពព្រហ្មទណ្ឌដែលស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពនៃអនុសញ្ញានេះ នឹងមិនត្រូវបាន អត់ឱនឱ្យ ដោយគិតពិចារណាទៅលើលក្ខណៈនយោបាយ ទស្សនវិជ្ជា មនោគមនវិជ្ជា ពូជសាសន៍ ជាតិពន្ធុ សាសនា ឬលក្ខណៈ ប្រហាក់ប្រហែលផ្សេងទៀតឡើយ ទោះក្នុងកាលៈទេសៈបែបណាក៏ដោយ ។

មាត្រា ៧

១. រដ្ឋភាគីនីមួយៗ ត្រូវចាត់វិធានការ ទៅតាមការចាំបាច់ ដើម្បីបង្កើតយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន ទៅលើបទល្មើសដែលមាន ចែងនៅក្នុងមាត្រា២ នៅពេលណាដែល :

(ក) បទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងទឹកដីនៃរដ្ឋនោះ

(ខ) បទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងនាវាដែលដោតទង់ជាតិនៃរដ្ឋនោះ ឬនៅក្នុងអាកាសយានដែលចុះបញ្ជីតាម ច្បាប់នៃរដ្ឋនោះ នៅពេលប្រព្រឹត្តបទល្មើស

(គ) បទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្តដោយពលរដ្ឋនៃរដ្ឋនោះ ។

២. រដ្ឋភាគីក៏អាចបង្កើតយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន ទៅលើបទល្មើសទាំងនោះផងដែរ នៅពេលណាដែល :

(ក) បទល្មើសត្រូវបានតម្រង់ទិសទៅរក ឬ ជាលទ្ធផលនៃ ការប្រព្រឹត្តបទល្មើសណាមួយដែលមានចែងនៅក្នុង កថាខ័ណ្ឌទី១ វាក្យខ័ណ្ឌ (ក) ឬ (ខ) នៃមាត្រា២ នៅក្នុងទឹកដីនៃរដ្ឋនោះ ឬ ប្រឆាំងទៅនឹងពលរដ្ឋណាម្នាក់នៃរដ្ឋនោះ

(ខ) បទល្មើសត្រូវបានតម្រង់ទិសទៅរក ឬ ជាលទ្ធផលនៃ ការប្រព្រឹត្តបទល្មើសណាមួយដែលមានចែងនៅក្នុង កថាខ័ណ្ឌទី១ វាក្យខ័ណ្ឌ (ក) ឬ (ខ) នៃមាត្រា២ ប្រឆាំងទៅនឹងអង្គការរបស់រដ្ឋ ឬរដ្ឋាភិបាល នៃរដ្ឋនោះ នៅឯបរទេស ដែលរួមមានបរិវេណការទូត ឬក្នុងស៊ុល របស់រដ្ឋនោះ

(គ) បទល្មើសត្រូវបានតម្រង់ទិសទៅរក ឬ ជាលទ្ធផលនៃ បទល្មើសណាមួយដែលមានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី១ វាក្យខ័ណ្ឌ (ក) ឬ (ខ) នៃមាត្រា២ ដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើងក្នុងគោលបំណងធ្វើការបង្ខិតបង្ខំឱ្យរដ្ឋនោះ ធ្វើ ឬមិនធ្វើ សកម្មភាពណាមួយ

(ឃ) បទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើងដោយជនគ្មានសញ្ជាតិណាម្នាក់ ដែលមាននិវេសនដ្ឋានប្រចាំរបស់ខ្លួន នៅលើ ទឹកដីនៃរដ្ឋនោះ

(ង) បទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងអាកាសយានណាមួយ ដែលធ្វើអាជីវកម្មដោយរដ្ឋាភិបាលនៃរដ្ឋនោះ ។

៣. នៅពេលផ្តល់សច្ចាប័ន ទទួលស្គាល់ ទទួលយល់ព្រម ឬចូលជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញានេះ រដ្ឋភាគីនីមួយៗត្រូវជូន ដំណឹងដល់អគ្គលេខាធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ អំពីយុត្តាធិការដែលខ្លួនបានបង្កើតតាមកថាខ័ណ្ឌទី២ ខាងលើ ។ ប្រសិន បើមានការផ្លាស់ប្តូរណាមួយកើតឡើង រដ្ឋភាគីដែលមានការពាក់ព័ន្ធ ត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ ទៅដល់អគ្គលេខាធិការ ។

៤. ក៏ដូចគ្នាផងដែរ រដ្ឋភាគីនីមួយៗត្រូវចាត់វិធានការតាមការចាំបាច់ ដើម្បីបង្កើតយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន ទៅលើបទល្មើស ទាំងឡាយដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២ នៅក្នុងករណីដែលជនល្មើសជាប់ចោទ មានវត្តមាននៅលើទឹកដីរបស់ខ្លួន ហើយខ្លួន មិនធ្វើបត្យាប័នជននោះ ទៅឱ្យរដ្ឋភាគីណាមួយ ដែលបានបង្កើតយុត្តាធិការតាមបញ្ញត្តិនៃកថាខ័ណ្ឌទី១ ឬ ទី២ ខាងលើ ។

៥. នៅពេលណាដែលមានរដ្ឋចាប់ពីពីរឡើងទៅ ទាមទារយុត្តាធិការរបស់ខ្លួនទៅលើបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុង មាត្រា២ រដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធត្រូវខិតខំធ្វើយ៉ាងណាសម្របសម្រួលសកម្មភាពរបស់ខ្លួនឱ្យសមស្រប ជាពិសេសទាក់ទងទៅនឹង លក្ខខណ្ឌនៃការចោទប្រកាន់ ព្រមទាំងបែបបទនានា សម្រាប់ការផ្តល់ជំនួយផ្នែកច្បាប់ទៅវិញទៅមក ។

៦. ដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ទៅដល់បទដ្ឋាននៃច្បាប់អន្តរជាតិទូទៅ អនុសញ្ញានេះមិនបដិសេធបោលនូវការអនុវត្ត យុត្តាធិការព្រហ្មទណ្ឌ ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយរដ្ឋភាគីណាមួយ ទៅតាមច្បាប់ជាតិរបស់រដ្ឋនោះឡើយ ។

មាត្រា ៨

១. រដ្ឋភាគីនីមួយៗត្រូវត្រួតពិនិត្យវិធានការសមរម្យ ទៅតាមគោលការណ៍ច្បាប់ជាតិរបស់ខ្លួន ក្នុងការកំណត់មុខ សញ្ញា ស៊ើបអង្កេត និងបញ្ឈប់ ឬរឹបអូសមូលនិធិទាំងឡាយណាដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ ឬផ្តល់ឱ្យ សម្រាប់គោលបំណង នៃការប្រព្រឹត្តបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២ ក៏ដូចជាប្រាក់ចំណូលដែលបានមកពីបទល្មើសទាំងនោះ ក្នុងគោល បំណងធ្វើការរឹបអូស ។

២. រដ្ឋភាគីនីមួយៗត្រូវចាត់វិធានការសមស្រប ទៅតាមគោលការណ៍ច្បាប់ជាតិរបស់ខ្លួន ក្នុងការរឹបអូសយកនូវ មូលនិធិដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ ឬផ្តល់ឱ្យ សម្រាប់គោលបំណងនៃការប្រព្រឹត្តបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២ ព្រម ទាំងប្រាក់ចំណូលដែលបានមកពីបទល្មើសទាំងនោះផង ។

៣. រដ្ឋភាគីនីមួយៗដែលមានការពាក់ព័ន្ធ អាចធ្វើការពិចារណាអំពីការចុះកិច្ចព្រមព្រៀងជាទៀងទាត់ ឬតាមករណី នីមួយៗ ស្តីអំពីការបែងចែកជាមួយរដ្ឋភាគីដទៃទៀត នូវមូលនិធិដែលរឹបអូសបានតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះ ។

៤. រដ្ឋភាគីនីមួយៗ ត្រូវតិចតួរអំពីការបង្កើតយន្តការនានា ដែលតាមរយៈនោះ មូលនិធិដែលរឹបអូសបានតាមបញ្ញត្តិនៃ មាត្រានេះ នឹងត្រូវបានយកទៅប្រើប្រាស់ដើម្បីសងជាសំណងដល់ជនរងគ្រោះដោយសារបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងកថា ខ័ណ្ឌទី១ វាក្យខ័ណ្ឌ (ក) ឬ (ខ) នៃមាត្រា២ ឬដល់ក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ ។

៥. បទបញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះ ត្រូវយកទៅអនុវត្ត ដោយមិនត្រូវធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិរបស់តកិយជន ដែលធ្វើសកម្មភាព ដោយសុចរិតឡើយ ។

មាត្រា ៩

១. នៅពេលណាដែលបានទទួលព័ត៌មានថា ជនដែលបានប្រព្រឹត្ត ឬដែលជាប់ចោទជាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស ដែលមាន ចែងនៅក្នុងមាត្រា២ ប្រហែលជាមានវត្តមាននៅក្នុងទឹកដីរបស់ខ្លួន រដ្ឋភាគីដែលមានការពាក់ព័ន្ធ ត្រូវចាត់វិធានការ តាមការ ចាំបាច់ ទៅតាមច្បាប់ជាតិរបស់ខ្លួន ក្នុងការស៊ើបអង្កេតលើអង្គហេតុដែលមាននៅក្នុងព័ត៌មាននោះ ។

២. នៅពេលណាមានការទុកចិត្តថាកាលៈទេសៈហុចឱ្យហើយ រដ្ឋភាគីដែលជនល្មើស ឬជនដែលជាប់ចោទជាជន ល្មើស មានវត្តមាននៅលើទឹកដីរបស់ខ្លួន ត្រូវចាត់វិធានការសមស្រប ទៅតាមច្បាប់ជាតិរបស់ខ្លួន ដើម្បីធានាឱ្យបាន នូវវត្តមានរបស់ជននោះ ក្នុងគោលបំណងធ្វើការចោទប្រកាន់ ឬធ្វើបញ្ជីប័ណ្ណជននោះ ។

៣. ជនទាំងឡាយណា ដែលវិធានការនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី២ កំពុងត្រូវបានចាត់ឡើងចំពោះខ្លួន ត្រូវមានសិទ្ធិ :

(ក) ធ្វើការទាក់ទងដោយគ្មានការយឺតយ៉ាវ ជាមួយនឹងអ្នកតំណាងសមស្របដែលនៅជិតបំផុត នៃរដ្ឋដែលជននោះ ជាពលរដ្ឋ ឬនៃរដ្ឋដែលទទួលសិទ្ធិការពារសិទ្ធិរបស់ជននោះ ឬ នៃរដ្ឋដែលជននោះស្នាក់នៅជាប្រចាំលើទឹកដីរបស់ខ្លួន ប្រសិន បើជននោះពុំមានសញ្ជាតិទេ

(ខ) ទទួលបានការសួរសុខទុក្ខពីសំណាក់អ្នកតំណាងរបស់រដ្ឋនោះ

(គ) ទទួលបានព័ត៌មានអំពីសិទ្ធិរបស់ខ្លួន តាមបញ្ញត្តិនៃវាក្យខ័ណ្ឌ (ក) និង (ខ) ។

៤. សិទ្ធិដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី៣ខាងលើ ត្រូវអនុវត្តឱ្យស្របទៅតាមច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិធានា នៃរដ្ឋដែល ជនល្មើស ឬជនដែលជាប់ចោទជាជនល្មើស មានវត្តមាននៅលើទឹកដីរបស់ខ្លួន ។ ប៉ុន្តែ ច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិទាំងនោះ ត្រូវគោរពសិទ្ធិដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី៣ខាងលើ ។

៥. បញ្ញត្តិនៃកថាខ័ណ្ឌទី៣ និងទី៤ ខាងលើ មិនត្រូវរារាំងដល់សិទ្ធិរបស់រដ្ឋណាមួយដែលបានធ្វើការទាមទារយុត្តាធិការ តាមបញ្ញត្តិនៃកថាខ័ណ្ឌទី១ វាក្យខ័ណ្ឌ (ខ) ឬ កថាខ័ណ្ឌទី២ វាក្យខ័ណ្ឌ (ខ) នៃមាត្រា ៧ ក្នុងការអញ្ជើញគណៈកម្មការ កាកបាទក្រហមអន្តរជាតិ ឱ្យធ្វើការទាក់ទង ឬសួរសុខទុក្ខជនល្មើសដែលជាប់ចោទ ឡើយ ។

៦. នៅពេលណាដែលរដ្ឋភាគីណាមួយ បានឃុំខ្លួនជនល្មើស តាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះ រដ្ឋនោះត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ ដោយផ្ទាល់ ឬតាមរយៈអគ្គលេខាធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ទៅដល់រដ្ឋភាគីទាំងឡាយដែលបានបង្កើតយុត្តាធិការតាម បញ្ញត្តិនៃកថាខ័ណ្ឌទី១ ឬទី២ នៃមាត្រា៧ និងទៅដល់រដ្ឋភាគីដែលមានជលប្រយោជន៍ពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ប្រសិនបើខ្លួនយល់ ឃើញថាសមគួរ អំពីការណ៍ដែលជននោះស្ថិតក្នុងការឃុំឃាំង និងអំពីកាលៈទេសៈដែលនាំទៅដល់ការឃុំខ្លួនជននោះ ។ រដ្ឋដែលធ្វើការស៊ើបអង្កេតតាមបញ្ញត្តិនៃកថាខ័ណ្ឌទី១ ត្រូវជូនដំណឹងភ្លាម ទៅដល់រដ្ឋភាគីផ្សេងទៀតដែលបានពោលខាងលើ អំពីលទ្ធផលនៃការស៊ើបអង្កេតរបស់ខ្លួន ហើយត្រូវធ្វើការបញ្ជាក់ថា ខ្លួនមានបំណងអនុវត្តយុត្តាធិការ ដែរឬទេ ។

១. ក្នុងករណីទាំងឡាយដែលត្រូវយកមាត្រា៧ មកអនុវត្ត ប្រសិនបើខ្លួនមិនធ្វើបត្យាប័នជនដែលជាប់ចោទជាជន ល្មើសទេ រដ្ឋភាគីដែលជននោះមានវត្តមាននៅលើទឹកដីរបស់ខ្លួន ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចបញ្ជូនសំណុំរឿងនោះ ទៅឱ្យអាជ្ញាធរ មានសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ដើម្បីធ្វើការចោទប្រកាន់ ទៅតាមនីតិវិធីនៃច្បាប់របស់រដ្ឋនោះ ឱ្យបានទាន់ពេល និងដោយពុំមានការ លើកលែងជាបទល្មើសនោះត្រូវបានប្រព្រឹត្តយ៉ាងណា ឬជាបទល្មើសនោះត្រូវបាន ប្រព្រឹត្តនៅលើទឹកដីនៃរដ្ឋ នោះ ឬមិនមែន នោះឡើយ ។ អាជ្ញាធរទាំងនោះ ត្រូវចេញសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន តាមវិធីដូចគ្នាទៅនឹងករណីនៃបទល្មើស ដទៃទៀត ដែលមានលក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរ ទៅតាមច្បាប់របស់រដ្ឋនោះ ។

២. នៅពេលណាដែលរដ្ឋភាគីណាមួយត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយច្បាប់ជាតិរបស់ខ្លួន ឱ្យធ្វើបត្យាប័ន ឬប្រគល់ពលរដ្ឋ ណាម្នាក់ក្នុងចំណោមពលរដ្ឋរបស់ខ្លួន ទៅឱ្យរដ្ឋដទៃ តាមលក្ខខណ្ឌដែលជាជននោះនឹងត្រូវបានប្រគល់ត្រឡប់ឱ្យមកទទួល ទោសតាមការកាត់សេចក្តី ឬតាមនីតិវិធីដែលកំណត់ដោយរដ្ឋដែលទទួលបត្យាប័ន ឬទទួលការប្រគល់ នៅឯរដ្ឋដែលបានធ្វើ បត្យាប័ន ឬដែលបានប្រគល់ ហើយប្រសិនបើរដ្ឋទាំងពីរនេះ ព្រមព្រៀងលើជំរើសបែបនេះ និងលើលក្ខខណ្ឌដទៃទៀតដែល ពួកគេអាចនឹងយល់ឃើញថាសមរម្យ បត្យាប័ន ឬការប្រគល់ដែលភ្ជាប់ជាមួយលក្ខខណ្ឌនេះ ត្រូវជាការគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីលើក កាតព្វកិច្ចដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី១ ។

មាត្រា ១១

១. បទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២ ត្រូវចាត់ទុកថាបានបញ្ចូលជាបទល្មើសដែលអាចធ្វើបត្យាប័នបាន នៅក្នុង សន្ធិសញ្ញាបត្យាប័នទាំងឡាយដែលមានស្រាប់ រវាងរដ្ឋភាគី នៅមុនពេលអនុសញ្ញានេះចូលជាធរមាន ។ រដ្ឋភាគីទាំងឡាយ ទទួលរ៉ាប់រងការបញ្ចូលបទល្មើសទាំងនេះ ជាបទល្មើសដែលអាចធ្វើបត្យាប័នបាន ទៅក្នុងរាល់សន្ធិសញ្ញាបត្យាប័ននានា ដែល ត្រូវចុះជាបន្តបន្ទាប់ រវាងរដ្ឋភាគីទាំងនោះ ។

២. នៅពេលរដ្ឋភាគីណាមួយ ដែលធ្វើបត្យាប័នទៅតាមលក្ខខណ្ឌអត្ថិភាពនៃសន្ធិសញ្ញា បានទទួលសំណើសុំបត្យាប័ន ពី រដ្ឋភាគីណាមួយទៀតដែលខ្លួនពុំបានចុះសន្ធិសញ្ញាបត្យាប័នជាមួយ. តាមជំរើសរបស់ខ្លួន រដ្ឋដែលបានទទួលសំណើនោះ អាច ចាត់ទុកថាអនុសញ្ញានេះ គឺជាមូលដ្ឋានច្បាប់សម្រាប់ការធ្វើបត្យាប័ន ចំពោះបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២ ។ ការ ធ្វើបត្យាប័ន ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមលក្ខខណ្ឌដទៃទៀត ដែលកំណត់ដោយច្បាប់នៃរដ្ឋដែលទទួលសំណើនោះ ។

៣. រដ្ឋភាគីទាំងឡាយដែលពុំធ្វើបត្យាប័នទៅតាមលក្ខខណ្ឌអត្ថិភាពនៃសន្ធិសញ្ញាទេ ត្រូវទទួលស្គាល់បទល្មើសដែលមាន ចែងនៅក្នុងមាត្រា២ ថាជាបទល្មើសដែលអាចធ្វើបត្យាប័នបាន រវាងរដ្ឋទាំងនោះ ហើយត្រូវស្ថិតនៅក្រោមលក្ខខណ្ឌដែល កំណត់ដោយច្បាប់នៃរដ្ឋដែលទទួលសំណើសុំបត្យាប័ន ។

៤. ប្រសិនបើចាំបាច់ និងសម្រាប់គោលបំណងនៃការធ្វើបត្យាប័នរវាងរដ្ឋភាគី បទល្មើសទាំងឡាយដែលមានចែងនៅ ក្នុងមាត្រា២ ត្រូវទុកដូចជាបានប្រព្រឹត្តមិនត្រឹមតែនៅកន្លែងដែលវាកើតឡើងទេ តែនៅលើទឹកដីនៃរដ្ឋដែលបានបង្កើត យុត្តាធិការ តាមបញ្ញត្តិនៃកថាខ័ណ្ឌទី១ និងទី២ នៃមាត្រា៧ ផងដែរ ។

៥. បទបញ្ញត្តិនៃរាល់សន្និសីទ និងកិច្ចព្រមព្រៀងទាំងអស់ ស្តីអំពីការធ្វើបត្យាប័ន រវាងរដ្ឋភាគីទាំងឡាយ ចំពោះបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២ ត្រូវចាត់ទុកថាបានកែប្រែរវាងរដ្ឋភាគីទាំងនោះ ត្រឹមទំហំដែលផ្ទុយទៅនឹងអនុសញ្ញានេះ ។

មាត្រា ១២

១. រដ្ឋភាគីទាំងឡាយ ត្រូវផ្តល់ទៅឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក នូវជំនួយដែលទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបអង្កេតផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌ ឬនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ឬនីតិវិធីនៃការធ្វើបត្យាប័ន ចំពោះបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២ ដោយរួមបញ្ចូលទាំងការផ្តល់ជាជំនួយដល់ការទទួលភស្តុតាងចាំបាច់សម្រាប់នីតិវិធី ដែលស្ថិតនៅក្នុងការកាន់កាប់របស់ខ្លួនផង ។

២. រដ្ឋភាគីទាំងឡាយ មិនអាចបដិសេធនូវសំណើសុំឱ្យមានការផ្តល់ជំនួយផ្នែកច្បាប់ទៅវិញទៅមក ដោយលើកហេតុផលអំពីការសម្ងាត់របស់ធនាគារ ឡើយ ។

៣. រដ្ឋដែលធ្វើសំណើ មិនត្រូវបញ្ជូន ឬប្រើប្រាស់ព័ត៌មាន ឬភស្តុតាង ដែលផ្តល់ឱ្យដោយរដ្ឋដែលទទួលសំណើ សម្រាប់ការស៊ើបអង្កេត ការចោទប្រកាន់ ឬនីតិវិធី ក្រៅអំពីអ្វីដែលបានកំណត់នៅក្នុងសំណើ ដោយគ្មានការយល់ព្រមជាមុន របស់រដ្ឋដែលទទួលសំណើ ឡើយ ។

៤. រដ្ឋភាគីនីមួយៗ អាចធ្វើការពិចារណាអំពីការបង្កើតយន្តការសម្រាប់ការចែករំលែកជាមួយនិងរដ្ឋភាគីដទៃទៀត នូវព័ត៌មាន ឬភស្តុតាង ដែលត្រូវការចាំបាច់សម្រាប់ការបង្កើតឱ្យមានការទទួលខុសត្រូវផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌ រដ្ឋប្បវេណី ឬរដ្ឋបាលតាមមាត្រា៥ ខាងលើ ។

៥. រដ្ឋភាគីទាំងឡាយ ត្រូវបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី១ និងទី២ ខាងលើ ឱ្យស្របទៅតាមសន្និសីទ ឬការព្រមព្រៀងដទៃទៀត ស្តីអំពីការផ្តល់ជំនួយផ្នែកច្បាប់ទៅវិញទៅមក ឬអំពីការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន ដែលអាចនឹងមានរវាងរដ្ឋទាំងនោះ ។ ប្រសិនបើពុំមានសន្និសីទ ឬការព្រមព្រៀងបែបនេះទេ រដ្ឋភាគីទាំងឡាយ ត្រូវផ្តល់ជំនួយទៅឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក ទៅតាមច្បាប់ជាតិរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ១៣

សម្រាប់គោលបំណងនៃការធ្វើបត្យាប័ន ឬការផ្តល់ជំនួយផ្នែកច្បាប់ទៅវិញទៅមក គ្មានបទល្មើសណាមួយក្នុងចំណោមបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២ ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាបទល្មើសសារពើពន្ធឡើយ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ រដ្ឋភាគីទាំងឡាយ មិនអាចបដិសេធនូវសំណើសុំបត្យាប័ន ឬសំណើសុំជំនួយផ្នែកច្បាប់ទៅវិញទៅមក ដោយសំអាងលើមូលហេតុថា រឿងនោះពាក់ព័ន្ធទៅនឹងបទល្មើសសារពើពន្ធ បានឡើយ ។

មាត្រា ១៤

សម្រាប់គោលបំណងនៃការធ្វើបត្យាប័ន ឬការផ្តល់ជំនួយផ្នែកច្បាប់ទៅវិញទៅមក គ្មានបទល្មើសណាមួយក្នុង ចំណោមបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២ ត្រូវបានចាត់ទុកជាបទល្មើសនយោបាយ ឬជាបទល្មើសដែលមានការ ពាក់ព័ន្ធនឹងបទល្មើសនយោបាយ ឬជាបទល្មើសដែលកើតឡើងដោយសារហេតុផលនយោបាយឡើយ ។ ហេតុដូច្នោះ ហើយ សំណើសុំបត្យាប័ន ឬសុំជំនួយផ្នែកច្បាប់ទៅវិញទៅមក ដែលបានធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើបទល្មើសនោះ ពុំអាចត្រូវបាន ចងិសេច ដោយសំអាងលើមូលហេតុថា រឿងនោះមានការទាក់ទងទៅនឹងបទល្មើសនយោបាយ ឬបទល្មើសដែលមានការ ពាក់ព័ន្ធនឹងបទល្មើសនយោបាយ ឬបទល្មើសដែលកើតឡើងដោយសារហេតុផលនយោបាយ បានឡើយ ។

មាត្រា ១៥

គ្មានបញ្ញត្តិណាមួយនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ ត្រូវបានបកស្រាយថាជាការដាក់បន្ទុកកាតព្វកិច្ចឱ្យធ្វើបត្យាប័ន ឬឱ្យផ្តល់ ជំនួយផ្នែកច្បាប់ទៅវិញទៅមកឡើយ ប្រសិនបើរដ្ឋភាគីដែលបានទទួលសំណើ មានហេតុផលសំខាន់ដែលអាចឱ្យជឿបានថា សំណើសុំបត្យាប័នលើបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២ ឬសំណើសុំជំនួយផ្នែកច្បាប់ទៅវិញទៅមកចំពោះបទល្មើសទាំង នោះ ត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងធ្វើការចោទប្រកាន់ ឬ ដាក់ទោសទៅលើជននោះ ដោយសារតែពូជសាសន៍ សាសនា សញ្ជាតិ ជាតិពន្ធុ ឬគំនិតនយោបាយរបស់ជននោះ ឬ មានហេតុផលសំខាន់ដែលអាចឱ្យជឿបានថា ការយល់ព្រមធ្វើតាម សំណើនោះ នឹងធ្វើឱ្យមានការប៉ះពាល់ដល់ស្ថានភាពរបស់ជននោះ ដោយសារមូលហេតុដូចពោលខាងលើ ។

មាត្រា ១៦

១. ជនណាម្នាក់ដែលកំពុងជាប់ឃុំ ឬកំពុងទទួលទោសនៅលើទឹកដីនៃរដ្ឋភាគីមួយ ហើយមានសំណើសុំឱ្យមានវត្តមាន របស់ជននោះនៅលើទឹកដីនៃរដ្ឋភាគីមួយទៀត សម្រាប់គោលបំណងនៃការកំណត់អត្តសញ្ញាណ ការផ្តល់ចម្លើយកសិណសាក្សី ឬ ការផ្តល់ជំនួយនៅក្នុងការទទួលយកភស្តុតាង ដែលមានប្រយោជន៍សម្រាប់ការស៊ើបអង្កេត ឬការចោទប្រកាន់លើ បទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២. អាចត្រូវបានផ្ទេរ ប្រសិនបើបានបំពេញលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម :

- (ក) បុគ្គលនោះ បានផ្តល់ការយល់ព្រមរបស់ខ្លួន ដោយសេរី
- (ខ) អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចរបស់រដ្ឋទាំងពីរ បានព្រមព្រៀងគ្នា ទៅតាមលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗដែលរដ្ឋទាំងពីរនោះអាច នឹងយល់ឃើញថាសមរម្យ ។

២. សម្រាប់គោលបំណងនៃមាត្រានេះ :

(ក) រដ្ឋដែលទទួលការបញ្ជូនជនដែលបានពោលខាងលើ ត្រូវមានសិទ្ធិអំណាច និងកាតព្វកិច្ចរក្សាទុកជននោះនៅ ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង លើកលែងតែករណីមានសំណើ ឬការអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើផ្សេងពីនេះ ដោយរដ្ឋដែលធ្វើការបញ្ជូនជននោះ ។

(ខ) រដ្ឋដែលទទួលការបញ្ជូន ត្រូវបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនដោយគ្មានការយឺតយ៉ាវ ក្នុងការបញ្ជូនជននោះឱ្យ ត្រឡប់ទៅស្ថិតក្នុងការឃុំឃាំងរបស់រដ្ឋដែលធ្វើការបញ្ជូនវិញ ទៅតាមអ្វីដែលបានព្រមព្រៀងគ្នាជាមុន ឬទៅតាមការព្រម ព្រៀងផ្សេងទៀតរវាងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃរដ្ឋទាំងពីរ ។

(គ) រដ្ឋដែលបានទទួលការបញ្ជូន មិនត្រូវទាមទារឱ្យរដ្ឋដែលបានធ្វើការបញ្ជូន ផ្តល់សេចក្តីធានាប្រកាស ដើម្បី សុំឱ្យខ្លួនបញ្ជូនជននោះត្រឡប់ទៅវិញ ឡើយ ។

(ឃ) ជនដែលត្រូវបានបញ្ជូន ត្រូវទទួលការកាត់កងទោសដែលខ្លួនកំពុងទទួលរងនៅក្នុងរដ្ឋដែលបានធ្វើការបញ្ជូន ដោយរយៈពេលដែលខ្លួនចំណាយនៅក្នុងការឃុំឃាំងរបស់រដ្ឋបានទទួលការបញ្ជូន ។

៣. លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងពីសំណាក់រដ្ឋដែលធ្វើការបញ្ជូនតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះ ជនដែលត្រូវបានបញ្ជូន ទោះជាជននោះមានសញ្ជាតិអ្វីក៏ដោយ មិនត្រូវទទួលរងការកាត់ទោស ឬជាប់ឃុំឃាំង ឬស្ថិតនៅក្រោមការរឹតបន្តឹងផ្សេងៗ ទៀតទៅលើសេរីភាពបុគ្គលរបស់ខ្លួន នៅលើទឹកដីនៃរដ្ឋដែលបានទទួលការបញ្ជូនឡើយ ចំពោះសកម្មភាព ឬការចោទប្រកាន់ ដែលកើតឡើងនៅមុនពេលដែលជននោះចាកចេញពីទឹកដីនៃប្រទេសដែលធ្វើការបញ្ជូន ។

មាត្រា ១៧

ជនណាក៏ដោយ ដែលត្រូវបានឃុំឃាំង ឬដែលវិធានការផ្សេងទៀតត្រូវបានចាត់លើខ្លួន ឬដែលនីតិវិធីត្រូវបានអនុវត្ត លើខ្លួន ដោយអនុលោមទៅតាមអនុសញ្ញានេះ, ត្រូវបានទទួលការធានានូវការប្រព្រឹត្តចំពោះដោយយុត្តិធម៌ ដែលរួមមានការ ទទួលបាននូវសិទ្ធិ និងការធានាគ្រប់បែបយ៉ាង ទៅតាមច្បាប់របស់រដ្ឋដែលជននោះមានវត្តមាន និងទៅតាមបទបញ្ញត្តិជា ធរមាននៃច្បាប់អន្តរជាតិ រួមបញ្ចូលទាំងច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិមនុស្សផង ។

មាត្រា ១៨

១. រដ្ឋភាគីទាំងឡាយត្រូវធ្វើសហប្រតិបត្តិការ ក្នុងការបង្ការបទល្មើសនានាដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២ ដោយត្រូវ ចាត់វិធានការផ្សេងៗ ដែលក្នុងនោះមានការសម្របសម្រួលបទដ្ឋានគតិយុត្តិជាតិរបស់ខ្លួន ប្រសិនបើចាំបាច់ ដើម្បីបង្ការ និង បង្ក្រាបការត្រៀមរៀបចំនៅលើទឹកដីរបស់ខ្លួន នូវបទល្មើសដែលត្រូវប្រព្រឹត្តនៅក្នុង ឬនៅក្រៅទឹកដីរបស់ខ្លួន, រួមមាន :

(ក) វិធានការបរាមយាត់ នៅលើទឹកដីរបស់ខ្លួន នូវសកម្មភាពខុសច្បាប់របស់បុគ្គល ឬអង្គការផ្សេងៗ ដែលលើក ទឹកចិត្ត ព្យុះព្យុះ រៀបចំ ឬជំរុញ ដោយចេតនា ឱ្យមានការប្រព្រឹត្តបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២

(ខ) វិធានការដែលតម្រូវឱ្យស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ ឬវិជ្ជាជីវៈផ្សេងទៀតដែលជាប់ទាក់ទងទៅនឹងប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុ ប្រើប្រាស់នូវវិធានការដែលមានប្រសិទ្ធភាពជាងគេបំផុត និងដែលអាចធ្វើបាន ក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណរបស់អតិថិជន ប្រចាំ និងអតិថិជនមួយច្រើនត្រូវប្រាប់ខ្លួន ក៏ដូចជាអតិថិជនដែលជាម្ចាស់ផលប្រយោជន៍លើគណនីដែលត្រូវបានបើក. និងតម្រូវ ឱ្យយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេស ទៅលើប្រតិបត្តិការមិនធម្មតា ឬ គួរឱ្យសង្ស័យ ហើយត្រូវរាយការណ៍អំពីប្រតិបត្តិការ ទាំងឡាយណា ដែលត្រូវបានសង្ស័យថា កើតចេញមកពីសកម្មភាពព្រហ្មទណ្ឌ ។ ក្នុងគោលបំណងនេះ រដ្ឋភាគីទាំងឡាយ ត្រូវ គិតគូរអំពីវិធានការដូចខាងក្រោម :

(១) ត្រូវអនុវត្តបទបញ្ជាហាមឃាត់ការបើកគណនី ដែលម្ចាស់គណនីនោះ ឬអ្នកទទួលផលប្រយោជន៍ ពីគណនីនោះ ពុំត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ ឬពុំអាចកំណត់អត្តសញ្ញាណបាន. ព្រមទាំងវិធានការនានាដើម្បីធានាថា ស្ថាប័ន ទាំងនោះធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់លើអត្តសញ្ញាណរបស់ម្ចាស់ពិតប្រាកដ នៃប្រតិបត្តិការទាំងនោះ

(២) ចំពោះការកំណត់អត្តសញ្ញាណរបស់នីតិបុគ្គលវិញ ត្រូវតម្រូវឱ្យស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ ចាត់វិធានការនៅ ពេលណាចាំបាច់ ដើម្បីធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ទៅលើអត្តសញ្ញាណតាមផ្លូវច្បាប់ និងរចនាសម្ព័ន្ធរបស់អតិថិជនជានីតិបុគ្គល ដោយទទួល យកពីការិយាល័យចុះបញ្ជីសាធារណៈ ឬ ពីអតិថិជននោះ ឬ ពីការិយាល័យចុះបញ្ជីសាធារណៈផង ពីអតិថិជននោះផង នូវ ភស្តុតាងនៃការបង្កើតនីតិបុគ្គលនោះ រួមមានព័ត៌មានដែលទាក់ទងទៅនឹងឈ្មោះ ទម្រង់តាមផ្លូវច្បាប់ អាស័យដ្ឋាន អ្នកគ្រប់ គ្រង របស់អតិថិជនជានីតិបុគ្គលនោះ ព្រមទាំងបទបញ្ញត្តិដែលគ្រប់គ្រងលើអំណាចដឹកនាំនីតិបុគ្គលនោះផង ។

(៣) ត្រូវបង្កើតបទបញ្ញត្តិដែលដាក់បន្ទុកទៅលើស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ នូវកាតព្វកិច្ចធ្វើការរាយការណ៍ជា បន្ទាន់ ជូនអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច នូវប្រតិបត្តិការទាំងឡាយណាដែលមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញ មានទំហំធំមិនធម្មតា និងបែប បទមិនធម្មតានៃប្រតិបត្តិការទាំងនោះ ដែលពុំមានគោលបំណងសេដ្ឋកិច្ចជាក់ស្តែង ឬពុំមានគោលបំណងស្របច្បាប់ យ៉ាង ច្បាស់ក្រឡេក. ដោយពុំមានការភ័យខ្លាចថាខ្លួននឹងរងនូវការទទួលខុសត្រូវផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌ ឬរដ្ឋប្បវេណី ដោយសារការ បំពានទៅលើការដាក់កម្រិតអំពីការបញ្ចេញព័ត៌មាន ឡើយ ប្រសិនបើពួកគេធ្វើការរាយការណ៍អំពីកិច្ចសង្ស័យរបស់ខ្លួន ដោយ សុចរិត ។

(៤) ត្រូវតម្រូវឱ្យស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ រក្សាទុកនូវរាល់បញ្ជីប្រតិបត្តិការចាំបាច់ ទាំងក្នុងប្រទេស និង អន្តរជាតិ ឱ្យបានយ៉ាងហោចណាស់ប្រាំឆ្នាំ ។

២. រដ្ឋភាគីទាំងឡាយ ត្រូវធ្វើសហប្រតិបត្តិការថែមទៀត នៅក្នុងការបង្ការបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២ ដោយត្រូវគិតគូរអំពី :

(ក) វិធានការនៃការគ្រប់គ្រង ដែលរួមមានដូចជាការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ ទៅឱ្យរាល់ភ្នាក់ងារបញ្ជូនប្រាក់ ជាដើម

(ខ) វិធានការដែលអាចធ្វើទៅបាន ក្នុងការស៊ើបឱ្យដឹង ឬពិនិត្យតាមដានការនាំយកទៅតាមខ្លួន ដោយឆ្លងកាត់ ព្រំដែន នូវសាច់ប្រាក់ និងមូលប័ក្រពណ៌ទេយ្យដូចជូរបាន, ប៉ុន្តែត្រូវធ្វើយ៉ាងណាធានានូវការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានឱ្យបានត្រឹម ត្រូវ និងមិនត្រូវធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ទៅដល់សេរីភាពក្នុងការធ្វើចរាចរណ៍មូលនិធិឡើយ ទោះតាមវិធីណាក៏ដោយ ។

៣. រដ្ឋភាគីទាំងឡាយ ត្រូវធ្វើសហប្រតិបត្តិការដើម្បីបង្ការបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២ តាមរយៈការផ្លាស់ ប្តូរព័ត៌មានពិភពលោក និងបានផ្សព្វផ្សាយ ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់ជាតិរបស់ខ្លួន និងតាមរយៈការសម្របសម្រួល ឬវិធានការរដ្ឋបាល និងវិធានការផ្សេងៗទៀត ដែលត្រូវបានចាត់ឡើងទៅតាមភាពសមស្រប ដើម្បីបង្ការបទល្មើសដែលមាន ចែងនៅក្នុងមាត្រា២, ជាពិសេសតាមរយៈ :

(ក) ការបង្កើត និងរក្សាការពារ នូវបណ្តាញទំនាក់ទំនងរវាងភ្នាក់ងារ និងសេវាមានសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ដើម្បី សម្រួលដល់ការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានទាក់ទងទៅនឹងរាល់ទិដ្ឋភាពនៃបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២ ឱ្យបានរឹងមាំ និងឆាប់ រហ័ស ។

(ខ) ការធ្វើសហប្រតិបត្តិការគ្នាទៅវិញទៅមក នៅក្នុងការស៊ើបអង្កេតពាក់ព័ន្ធនឹងចំណុចដូចខាងក្រោម លើបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២ :

(១) អត្តសញ្ញាណ ទីសំចត និងសកម្មភាព របស់បុគ្គលដែលត្រូវបានសង្ស័យដោយសមហេតុផលថាជន ទាំងនោះ ចូលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងបទល្មើសទាំងនោះ

(២) ចរាចរណ៍នៃមូលនិធិដែលទាក់ទងទៅនឹងការប្រព្រឹត្តបទល្មើសទាំងនោះ ។

៤ រដ្ឋភាគីទាំងឡាយ អាចធ្វើការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន តាមរយៈអង្គការប៉ូលីសព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ (Interpol) បាន ។

មាត្រា ១៩

រដ្ឋភាគីណាដែលជនល្មើសជាប់ចោទ ត្រូវបានចោទប្រកាន់នៅទីនោះ ត្រូវបញ្ជូនលទ្ធផលចុងក្រោយនៃនីតិវិធី តាម ច្បាប់ជាតិ ឬនីតិវិធីដែលត្រូវបានអនុវត្តនៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួន ទៅឱ្យអគ្គលេខាធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ដែលត្រូវ បញ្ជូនព័ត៌មាននេះបន្តទៀត ទៅឱ្យរដ្ឋភាគីដទៃទៀត ។

មាត្រា ២០

រដ្ឋភាគីទាំងអស់ ត្រូវបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនតាមអនុសញ្ញានេះ ឱ្យស្របទៅតាមគោលការណ៍នៃអធិបតេយ្យ ភាព សមភាព និងបូរណភាពទឹកដីរបស់រដ្ឋ និងគោលការណ៍នៃការមិនចូលអន្តរាគមន៍ទៅក្នុងកិច្ចការផ្ទៃក្នុងរបស់រដ្ឋដទៃ ។

មាត្រា ២១

គ្មានបទបញ្ញត្តិណាមួយនៃអនុសញ្ញានេះ ត្រូវប៉ះពាល់ទៅដល់សិទ្ធិ កាតព្វកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវផ្សេងៗទៀត របស់រដ្ឋ និងបុគ្គលឯកជន តាមច្បាប់អន្តរជាតិ ជាពិសេសតាមគោលបំណងរបស់ធម្មនុញ្ញនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ច្បាប់ មនុស្សធម៌អន្តរជាតិ និងអនុសញ្ញាពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត ឡើយ ។

មាត្រា ២២

គ្មានបទបញ្ញត្តិណាមួយនៃអនុសញ្ញានេះ ផ្តល់សិទ្ធិអំណាចទៅដល់រដ្ឋភាគីណាមួយ ឱ្យអនុវត្តនៅលើទឹកដីនៃរដ្ឋភាគី មួយទៀត នូវយុត្តាធិការ ឬមុខងារ ដែលត្រូវបានបម្រុងទុកផ្តាច់មុខ សម្រាប់តែអាជ្ញាធរនៃរដ្ឋភាគីមួយទៀតនោះ តាមច្បាប់ ជាតិរបស់រដ្ឋនោះ ឡើយ ។

មាត្រា ២៣

១. ឧបសម្ព័ន្ធ អាចត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្ម ដោយការបន្ថែមនូវសន្ធិសញ្ញាពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ ដែល :

- (ក) មានលក្ខណៈបើកចំហរ ឱ្យមានការចូលរួមពីសំណាក់រដ្ឋទាំងអស់
- (ខ) បានចូលជាធរមានហើយ

(គ) ត្រូវបានផ្តល់សច្ចាប័ន ទទួលស្គាល់ ទទួលយល់ព្រម ឬចូលជាសមាជិក ដោយរដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ យ៉ាង ហោចណាស់ចំនួន ២២ ។

២. បន្ទាប់ពីអនុសញ្ញានេះចូលជាធរមាន រដ្ឋភាគីណាក៏ដោយ អាចស្នើសុំឱ្យធ្វើវិសោធនកម្មដូចចែងខាងលើនេះបាន ។ សេចក្តីស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្ម ត្រូវធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ហើយត្រូវបញ្ជូនទៅកន្លែងតម្កល់ ។ កន្លែងតម្កល់ត្រូវជូន ដំណឹងអំពីសេចក្តីស្នើដែលបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌនៃកថាខ័ណ្ឌទី១ ទៅរដ្ឋភាគីទាំងអស់ ហើយស្នើសុំយោបល់របស់រដ្ឋទាំងនោះ ថាតើសំណើសុំធ្វើវិសោធនកម្ម គួរតែអនុម័តយល់ព្រមដែរឬទេ ។

៣. សំណើសុំធ្វើវិសោធនកម្ម ត្រូវចាត់ទុកថាបានអនុម័តយល់ព្រម លើកលែងតែករណីដែលមានរដ្ឋចំនួនមួយភាគបី ធ្វើការជំទាស់ទៅនឹងសំណើនោះ ដោយការជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ មិនឱ្យហួសពី ១៨០ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការផ្សព្វផ្សាយ អំពីសំណើនោះ ។

៤. វិសោធនកម្មទៅលើឧបសម្ព័ន្ធ ដែលត្រូវបានអនុម័តយល់ព្រម ត្រូវចូលជាធរមាន ៣០ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការតម្កល់ សិខិតូបករណ៍ទី ២២ នៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ការទទួលស្គាល់ ឬការយល់ព្រមទទួលវិសោធនកម្មនោះ ចំពោះរដ្ឋភាគីទាំងឡាយ ដែលបានតម្កល់សិខិតូបករណ៍នោះ ។ ចំពោះរដ្ឋភាគីណា ដែលផ្តល់សច្ចាប័ន ទទួលស្គាល់ ឬទទួលយល់ព្រមលើវិសោធនកម្ម

ក្រោយពីការតម្កល់លិខិតបកណ៍ទី ២២ វិសោធនកម្មនោះត្រូវចូលជាធរមាន នៅថ្ងៃទី៣០ បន្ទាប់ពីការតម្កល់លិខិតបកណ៍នៃ ការផ្តល់សច្ចាប័ន ការទទួលស្គាល់ ឬការទទួលយល់ព្រម ដោយរដ្ឋនោះ ។

មាត្រា ២៤

១. ទំនាស់ដែលកើតមានរវាងរដ្ឋភាគីពីរ ឬច្រើន ទាក់ទងទៅនឹងការបកស្រាយ ឬការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ហើយដែល មិនអាចជ្រុះជួញគ្នា តាមរយៈការចរចា នៅក្នុងពេលមួយដ៏សមស្របបានទេ ត្រូវដាក់បញ្ជូនទៅមជ្ឈត្តករ តាមសំណើ របស់រដ្ឋមួយ ក្នុងចំណោមរដ្ឋទាំងពីរ ។ ប្រសិនបើក្នុងអំឡុងពេល ៦ខែ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃសំណើសុំដោះស្រាយតាមរយៈ មជ្ឈត្តកម្ម ភាគីពុំអាចព្រមព្រៀងគ្នាទៅលើការរៀបចំប្រព័ន្ធមជ្ឈត្តកម្មទេ ភាគីណាមួយក្នុងចំណោមភាគីទាំងនោះ អាចបញ្ជូនទំនាស់ខាងលើ ទៅតុលាការអន្តរជាតិ (ICJ) តាមពាក្យសុំ ដោយអនុលោមទៅតាមលក្ខន្តិកៈនៃតុលាការ អន្តរជាតិ បាន ។

២. នៅពេលចុះហត្ថលេខា ផ្តល់សច្ចាប័ន ទទួលស្គាល់ ទទួលយល់ព្រម ឬចូលជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញានេះ រដ្ឋនីមួយៗ អាចធ្វើការប្រកាសថា ខ្លួនមិនចាត់ទុកខ្លួនឯងជាត្រូវបានចងដោយកថាខ័ណ្ឌទី១ ខាងលើនេះទេ ។ រដ្ឋភាគីដទៃទៀត មិនត្រូវ ចងដោយកថាខ័ណ្ឌទី១ ឡើយ ចំពោះមុខរដ្ឋភាគីណាមួយដែលបានប្រកាសខ្លួនឯងខាងលើនេះ ។

៣. រដ្ឋណាមួយដែលបានប្រកាសខ្លួនឯងតាមកថាខ័ណ្ឌទី២ ខាងលើនេះ អាចដកការប្រកាសនោះវិញ នៅពេលណាក៏បាន ដោយជូនដំណឹងទៅឱ្យអគ្គលេខាធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

មាត្រា ២៥

១. អនុសញ្ញានេះ ត្រូវបើកឱ្យចុះហត្ថលេខាដោយរដ្ឋទាំងអស់ ចាប់ពីថ្ងៃទី ១០ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០០ រហូតដល់ថ្ងៃទី ៣១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០១ នៅទីស្នាក់ការអង្គការសហប្រជាជាតិ នាទីក្រុងញូយ៉ក ។

២. អនុសញ្ញានេះ អាចត្រូវបានផ្តល់សច្ចាប័ន ទទួលស្គាល់ ឬទទួលយល់ព្រម ។ លិខិតបកណ៍នៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ការទទួលស្គាល់ ឬការទទួលយល់ព្រម ត្រូវដាក់តម្កល់នៅនឹងអគ្គលេខាធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

៣. រដ្ឋណាក៏ដោយ អាចចូលជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញានេះ បាន។ លិខិតបកណ៍នៃការចូលជាសមាជិក ត្រូវដាក់តម្កល់ នៅនឹងអគ្គលេខាធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

មាត្រា ២៦

១. អនុសញ្ញានេះ ត្រូវចូលជាធរមាន នៅថ្ងៃទី៣០ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការតម្កល់លិខិតបកណ៍ទី២២ នៃការផ្តល់ សច្ចាប័ន ការទទួលស្គាល់ ការទទួលយល់ព្រម ឬការចូលជាសមាជិក នៅនឹងអគ្គលេខាធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

២. ចំពោះរដ្ឋនីមួយៗដែលផ្តល់សច្ចាប័ន ទទួលស្គាល់ ទទួលយល់ព្រម ឬចូលជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញានេះ នៅក្រោយ ការតម្កល់លិខិតុបករណ៍ទី២២ នៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ការទទួលស្គាល់ ការទទួលយល់ព្រម ឬការចូលជាសមាជិក. អនុសញ្ញានេះ ត្រូវចូលជាសមាជិក នៅថ្ងៃទី៣០ បន្ទាប់ពីការតម្កល់លិខិតុបករណ៍នៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ការទទួលស្គាល់ ការទទួលយល់ព្រម ឬការ ចូលជាសមាជិក ដោយរដ្ឋនោះ ។

មាត្រា ២៧

១. រដ្ឋភាគីណាក៏ដោយ អាចប្រកាសបដិសេធអនុសញ្ញានេះបាន ដោយជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ទៅអគ្គលេខា ធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

២. ការប្រកាសបដិសេធ ត្រូវមានអានុភាព មួយឆ្នាំ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការទទួលសេចក្តីជូនដំណឹង ដោយ អគ្គលេខាធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

មាត្រា ២៨

ច្បាប់ដើមនៃអនុសញ្ញានេះ ដែលអត្ថបទជាភាសាអារ៉ាប់ ចិន អង់គ្លេស បារាំង រុស្ស៊ី និងអេស្ប៉ាញ មានតម្លៃស្មើគ្នា ត្រូវតម្កល់នៅនឹងអគ្គលេខាធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ដែលត្រូវធ្វើច្បាប់ចម្លងដែលមានសេចក្តីបញ្ជាក់នៃអនុសញ្ញានេះ ជូនទៅរដ្ឋទាំងអស់ ។

អាស្រ័យហេតុនេះហើយ អ្នកចុះហត្ថលេខាខាងក្រោម ដែលបានទទួលការអនុញ្ញាតយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ពីសំណាក់ រដ្ឋាភិបាលរបស់ខ្លួន បានចុះហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញានេះ ដែលត្រូវបានបើកឱ្យចុះហត្ថលេខានៅទីស្នាក់ការអង្គការសហប្រជា ជាតិ នាទីក្រុងញូយ៉ក នៅថ្ងៃទី ១០ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០០ ។

ឧបសម្ព័ន្ធ :

១. អនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់ការជណ្តើមយកដោយខុសច្បាប់ នូវអាកាសយាន ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៧០ នៅ ទីក្រុងឡាអេ ។
២. អនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់សកម្មភាពខុសច្បាប់ប្រឆាំងនឹងសុវត្ថិភាពនៃអាកាសចរណ៍ស៊ីវិល ចុះថ្ងៃទី ២៣ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៧១ នៅទីក្រុងម៉ុងរេអាល់ ។
៣. អនុសញ្ញាស្តីពីការបង្ការ និងការដាក់ទោសលើឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងនឹងបុគ្គលដែលត្រូវបានការពារជាអន្តរជាតិ រួមទាំង ភ្នាក់ងារការទូតផង. ដែលត្រូវបានអនុម័តដោយមហាសន្និបាតនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ នៅថ្ងៃទី ១៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៧៩ ។
៤. អនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ប្រឆាំងទៅនឹងការចាប់ជាចំណាប់ខ្លាំង. ដែលត្រូវបានអនុម័តដោយមហាសន្និបាតនៃអង្គការ សហប្រជាជាតិ នៅថ្ងៃទី១៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៧៩ ។
៥. អនុសញ្ញាស្តីពីការការពាររាងកាយ ពីសម្ភារៈនុយក្លេអ៊ែរ. ដែលត្រូវបានអនុម័តនៅទីក្រុងវៀន នៅថ្ងៃទី៣ ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៨០ ។
៦. ពិធីសារស្តីពីការលុបបំបាត់សកម្មភាពខុសច្បាប់នៃអំពើហិង្សា នៅអាកាសយានដ្ឋានដែលបំរើឱ្យអាកាសចរណ៍ស៊ីវិល អន្តរជាតិ. ដែលជាពិធីសារបន្ថែមទៅលើអនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់សកម្មភាពខុសច្បាប់ប្រឆាំងនឹងសុវត្ថិភាពនៃអាកាស ចរណ៍ស៊ីវិល. ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៨៨ នៅទីក្រុងម៉ុងរេអាល់ ។
៧. អនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់សកម្មភាពខុសច្បាប់ប្រឆាំងនឹងសុវត្ថិភាពនៃនាវាចរណ៍តាមផ្លូវសមុទ្រ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៨៨ នៅទីក្រុងរ៉ូម ។
៨. ពិធីសារស្តីពីការលុបបំបាត់សកម្មភាពខុសច្បាប់ប្រឆាំងនឹងសុវត្ថិភាពនៃវេទិកាអធិប្រែយ័ ដែលស្ថិតនៅលើ ខនធីណិនថល សេល (Continental Shelf). ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៨៨ ។
៩. អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការលុបបំបាត់ការទំលាក់គ្រាប់បែកភេរវកម្ម. ដែលត្រូវបានអនុម័តដោយមហាសន្និបាតនៃ អង្គការសហប្រជាជាតិ នៅថ្ងៃទី ១៥ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៧ ។